

Fæsterne, enten en contant Kjøbesum, eller overhovedet, at de i deres eller Hustrues Levetid skulde komme til at sidde paa haardere Bilkaar end dem, hvorunder de allerede besidde deres Gaarde; jeg har i den Retning, følgende det tidligere Exempel, som vor Regjering har opstillet, formeent, at Regjeringen ret vel kunde undlade at fordre nogensomhelst contant Udbetaling, naar den lod sig give Panteforskrivning paa sædvanlig Maade i selve Stedet. Den fik derved i Sandhed den samme Sikkerhed, som den allerede nu har, og det vil i Gjærningen vise sig, at Sikkerheden endog vilde blive større, idet Bondens Lyst til at forbedre Stedet naturligvis vilde gjøre, at ikke faa og ikke uæsentlige Børdiforhøielser af de samme Eiendomme vilde komme tilstede, ligesom det ogsaa, og det beviser Erfaring, vel vilde vise sig, at den Anledning, som Selveierne vilde have til Udparcelleringer og Afhændelser, vilde medføre, at Uopstigeligheden af Obligationerne ikke vilde faae den Virkning for Creditor i det Hele taget, som det i det Mindste ved første Næst kunde synes, men derimod er det for selve Operationens Fremgang af den allerstørste Bigtighed. Det forekommer mig nemlig, at Erfaringen lærer, at Fæstebonden ikke er meget tilbøielig til, eller rettere sagt, at han føler ganske særdeles Betænkkeligheder ved at sætte sig selv for større Udgifter end dem, han allerede har at svare; han synes at raiffonnere saaledes, at det er uviist, hvilke Byrder den nærmeste Tid kan bringe ham, som han altsaa ikke kan forudsee, at Hensynet til hans Børn maaskee ikke er tjent med, at han allerede udsætter sig selv for denne Risiko i hans Fæstetid, og at hans Børn i det værste Fald vel vilde vide at arbejde sig op, saaledes som han selv maaskee i de fleste Tilfælde har gjort. Det er med Hensyn dertil, at jeg troer, at man, naar man vil denne Reforms snare Gjennemførelse, omtrent maa gaae den Vej, jeg har paaapeget. Det er nu ikke tvivlsomt, at der atter ligger noget, og det ikke saa ganske lidet, Bilkaarligt i den Beregning af Indfæstningen, som jeg har foreslaaet, men det Bilkaarlige deri vil, saavidt jeg formaar at skønne, være i Godskasens Faveur, og jeg har dog troet, at netop den Maade, hvorpaa den bliver at

bære af Fæsteren, vil gjøre, at man tør bringe den i Forslag, thi det, der er af stor Bigtighed for den praktiske Udførelse af en sliq. Reform, er, at Bonden forud med Visshed og Bestemthed klart kan see, hvad han vil faae at udrede, og det er ogsaa med Hensyn dertil, at jeg i § 4 har troet det nødvendigt at foreslaae, at paa hvert enkelt Gods skal den Afsløningssum, for hvilken Selveiendom kan erholdes, fastsættes og bekendtgjøres.

Naar jeg derhos i § 8 har foreslaaet, at Fæstebonden, naar han vil have Selveiendom, selv skal bære alle de dermed forbundne Omkostninger, da er det, fordi jeg har turdet antage, at denne Udgift uden Vanskelighed og uden Misfor nøielse vil blive overtaget af den, der attraaer Selveiendom, medens den for Statens Vedkommende vil udgjøre et ikke ganske ringe Beløb. Jeg troer overhovedet, at en nærmere Betragtning af Forslaget vil vise, at det er saa langt fra, at Staten vil tabe Noget ved at slaae ind paa den af mig antydede Vej, men at den meget mere vil foretage en Operation, der ligesom vil være fordeelagtig for dens Finantser, ikke blot ved de Besparelser i Administrationen, som det vil medføre, men ogsaa med Hensyn til de ikke ringe Indtagter, der ville udkomme derved, at dette betydelige Gods gaaer over i Handel og Wandel og Omsætning, da det derved kommer til at yde Bidrag til Staten, som det hidtil ikke har ydet, og at det derhos baade for Staten og for Fæsterne, saavel i politisk som i materiel Henseende, vil være af indgribende Betydning, er det vist neppe nødvendigt at dvæle ved. Jeg skal saaledes anbefale dette Forslag, i den Overbeviisning, at det, dersom Regjeringen med Belvillie vil komme det imøde, vil findes at indeholde baade en taalelig god og en meget praktisk Vej for denne Reform.

Finantsministeren: Den ærede Forslagsstiller havde vistnok Ret, naar han sluttede sit Foredrag med den Bemærkning, at den Sag, der nu foreligger, er af den allerstørste Bigtighed, idet det jo nemlig maa tages i Betragtning, at det egentlige Krongods alene udgjør 5,000 Tønder Hartkorn, og at det, da mange Fæmiller derpaa have Ophold, er disses Bee og Vel, deres Børns Fremtid, hvorom her hoved-